

BANCA CENTRALĂ EUROPEANĂ

EUROSISTEM

Stabilitatea prețurilor: de ce este importantă?

Broșură informativă pentru elevi

Ce puteți cumpăra cu 10 EUR? Să zicem, două single-uri sau, poate, săptămânalul preferat timp de o lună?

V-ați gândit vreodată cum este posibil acest lucru? Cum puteți obține un produs sau un serviciu în schimbul unei bucăți de hârtie? La urma urmei, producerea bancnotei costă doar câțiva cenți.

Încrederea este importantă

Așadar, de ce este această bucată de hârtie atât de valoroasă? Totul se reduce la încredere. Dacă îi împrumutați 10 EUR celui mai bun prieten, știți că vă va da banii înapoi. O monedă stabilă precum euro vă oferă siguranța de a putea cumpăra întotdeauna bunuri și servicii a căror valoare corespunde celei tipărite pe bancnotă. Cu toate acestea, dacă valoarea banilor ar scădea substanțial, atunci și încrederea s-ar diminua. Banii sunt valoroși pentru că oamenii au încredere în ei.

Este mult mai logic să folosim bani decât să facem schimb de lucruri

Să presupunem că banii nu ar exista. Oamenii ar trebui să cumpere și să vândă prin intermediul trocului.

Dacă brutarul ar dori un tuns în schimbul a cinci pâini, ar trebui să găsească mai întâi un frizer care ar fi dispus să accepte cele cinci pâini în schimbul tunsului. Dacă frizerul ar dori o pereche de pantofi, ar trebui să găsească un pantofar care să accepte pâinea în schimbul pantofilor.

Cu toții ar trebui să găsim o persoană care să dorească bunul oferit și care să poată oferi în schimb bunul dorit. Și chiar dacă am găsi persoana potrivită, tot ar mai rămâne să stabilim rata de schimb exactă între pâine și tuns sau între tuns și pantofi, de exemplu.

Banii ne simplifică viața în trei moduri. În primul rând, reprezintă un mijloc de schimb – dubla coincidență a nevoilor sau a cererii nu mai este necesară, așa cum se întâmplă într-o economie bazată pe troc. În al doilea rând, banii reprezintă o unitate de cont – prețurile sunt exprimate numai în unități monetare, nu în termeni de bunuri sau servicii. În cele din urmă, banii reprezintă o modalitate de „tezurizare” – oamenii pot să facă economii și să cumpere bunuri ulterior.

Stabilitatea prețurilor și valoarea banilor

Stabilitatea prețurilor există atunci când banii își păstrează valoarea în timp. Acest lucru este important dacă, de exemplu, doriți să economisiți bani pentru a cumpăra ceva în viitor. Imaginați-vă cum ar fi dacă ați economisi 10 EUR pentru a cumpăra două single-uri și, când ați ajunge la magazin, ați constata că acestea costă acum 12 EUR. Iar apoi, când ați reveni cu suma de 12 EUR, ați constata că prețul a ajuns la 14 EUR. Din fericire, prețurile nu cresc, de regulă, atât de rapid (a se vedea tabelul privind inflația de la paginile 14 și 15).

Măsurarea variațiilor prețurilor

Indicii prețurilor de consum, pe care îi utilizăm pentru a verifica stabilitatea prețurilor, se elaborează o dată pe lună pe baza a ceea ce se numește „coșul de consum”. Acesta cuprinde diverse produse consumate de obicei într-o gospodărie reprezentativă. Prețul total al „coșului de consum”, ca măsură a nivelului general al prețurilor, este analizat periodic pentru a vedea cu cât au crescut (sau, în puține cazuri, au scăzut) prețurile.

Inflația, deflația și stabilitatea prețurilor

Inflația reprezintă o creștere a nivelului general al prețurilor. Mai simplificat, inflația se poate produce atunci când există prea mulți bani pentru prea puține bunuri. Prețurile se pot majora din diferite motive. De exemplu, să presupunem că la magazin a mai rămas un singur CD de vânzare, pe care tu ai dori să îl cumperi, la fel ca toți prietenii tăi. Proprietarul magazinului va mări probabil prețul CD-ului, știind că există o cerere ridicată și că poate obține mai mulți bani pentru acesta.

În mod similar, un produs se poate scumpi în cazul în care costurile de producție sunt mai ridicate. De exemplu, dacă prețurile energiei cresc, vor spori și costurile pentru producerea CD-ului, iar producătorul va mări prețul angro pentru a evita înregistrarea unei pierderi. Din același motiv, proprietarul magazinului va încerca să transfere această majorare în buzunarul cumpărătorului.

În ambele situații, cei 10 EUR pe care îi deții și-au pierdut o parte din valoare, respectiv „puterea de cumpărare”, deoarece nu mai sunt suficienți pentru a cumpăra două single-uri. Cu toate acestea, putem vorbi de inflație numai dacă acest fenomen influențează prețul total al tuturor produselor din „coșul de consum”, nu doar un singur articol.

Deflația este adesea definită ca opusul inflației sau ca situația în care se înregistrează o scădere generală a prețurilor în timp. Poate fi rezultatul cererii scăzute de bunuri și servicii, care obligă întreprinderile să își vândă produsele la prețuri mai reduse.

Se consideră că prețurile sunt stabile dacă, în medie, nu se produce în timp nici o creștere (așa cum se întâmplă în perioadele caracterizate de inflație), nici o scădere a acestora (la fel ca în perioadele de deflație). Dacă, de exemplu, cu 50 EUR poate fi cumpărat aproximativ același „coș de consum” ca în urmă cu un an sau doi, atunci putem spune că nivelul general al prețurilor este stabil.

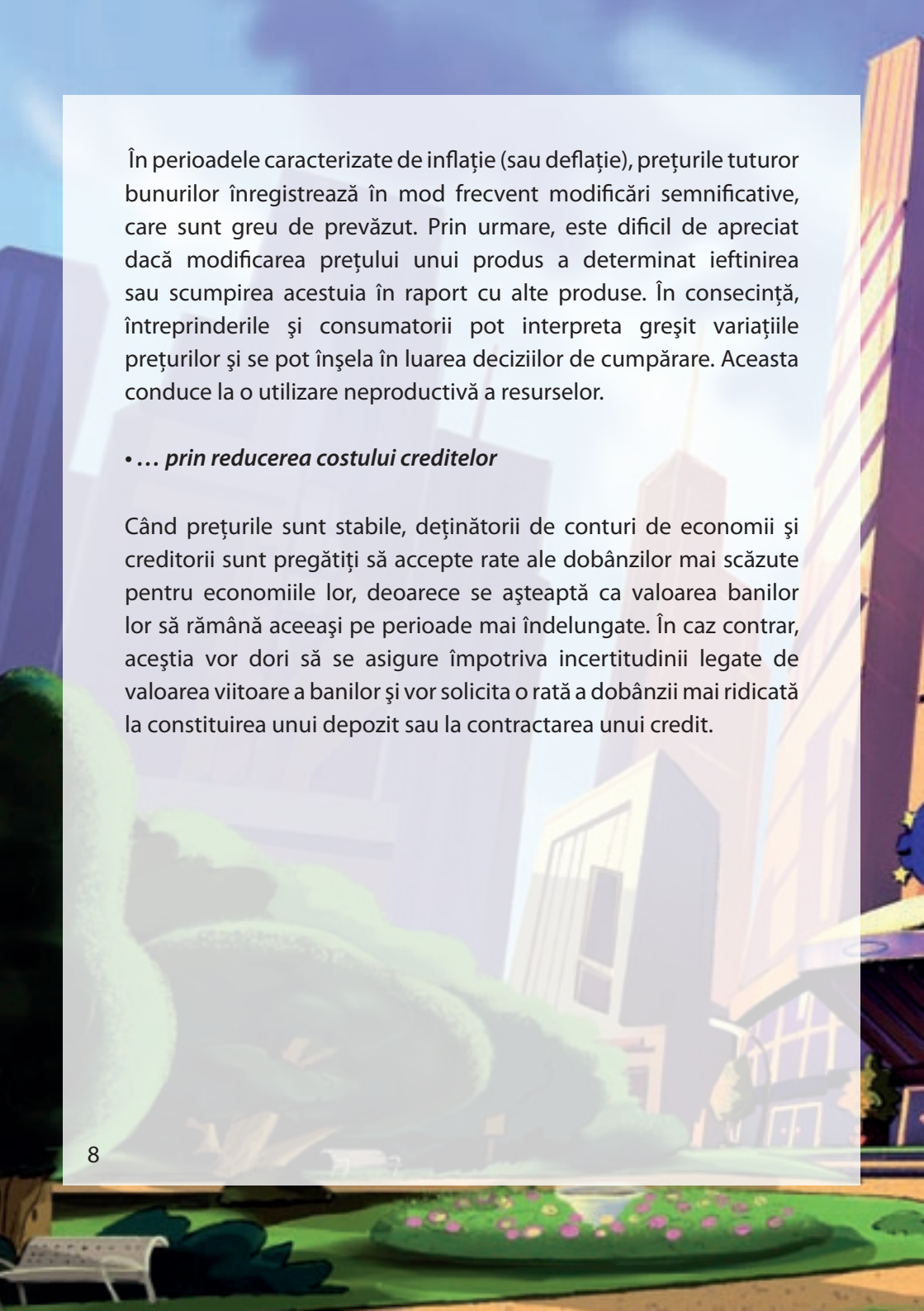
Stabilitatea prețurilor promovează creșterea economică și ocuparea forței de muncă ...

- ... *prin facilitarea comparării prețurilor*

Prețurile stabile facilitează compararea prețurilor și, prin urmare, deciziile privind bunurile sau serviciile pe care le achiziționăm.

Atunci când prețurile sunt stabile, se poate verifica cu ușurință dacă prețul celor mai la modă blugi a crescut comparativ cu prețul celui mai nou model de încălțăminte sport. Aceasta înseamnă că, în calitate de consumatori, putem lua decizii mai bune cu privire la ceea ce vom cumpăra cu banii pe care îi avem.

În același mod, întreprinderile pot lua decizii în cunoștință de cauză privind investițiile. Ulterior, resursele vor putea fi alocate în modul cel mai eficient, iar potențialul productiv al economiei va crește.

În perioadele caracterizate de inflație (sau deflație), prețurile tuturor bunurilor înregistrează în mod frecvent modificări semnificative, care sunt greu de prevăzut. Prin urmare, este dificil de apreciat dacă modificarea prețului unui produs a determinat ieftinirea sau scumpirea acestuia în raport cu alte produse. În consecință, întreprinderile și consumatorii pot interpreta greșit variațiile prețurilor și se pot înșela în luarea deciziilor de cumpărare. Aceasta conduce la o utilizare neproductivă a resurselor.

- ... *prin reducerea costului creditelor*

Când prețurile sunt stabile, deținătorii de conturi de economii și creditorii sunt pregătiți să accepte rate ale dobânzilor mai scăzute pentru economiile lor, deoarece se așteaptă ca valoarea banilor lor să rămână aceeași pe perioade mai îndelungate. În caz contrar, aceștia vor dori să se asigure împotriva incertitudinii legate de valoarea viitoare a banilor și vor solicita o rată a dobânzii mai ridicată la constituirea unui depozit sau la contractarea unui credit.

Prin urmare, debitorii pot beneficia de rate mai scăzute ale dobânzilor. Aceasta presupune costuri de creditare mai reduse pentru întreprinderile care doresc să achiziționeze echipamente mai moderne și pentru persoanele care doresc să contracteze un credit, de exemplu pentru a cumpăra o mașină sau o casă. Încurajarea unor astfel de investiții din partea întreprinderilor contribuie la îmbunătățirea competitivității și la crearea de noi locuri de muncă. Acesta constituie un alt motiv pentru care stabilitatea prețurilor este atât de importantă pentru creșterea economică și ocuparea forței de muncă.

Aspectele sociale ale stabilității prețurilor

Stabilitatea prețurilor este esențială și pentru stabilitatea socială. Într-un context inflaționist, prețurile tind să înregistreze variații neprevăzute, care pot aduce pierderi considerabile populației. De exemplu, inflația poate reduce valoarea economiilor acesteia. În general, categoriile sociale cele mai sărace suferă adesea cel mai mult de pe urma inflației, deoarece au posibilități limitate de protecție. De-a lungul istoriei, ratele ridicate ale inflației (sau deflației) au produs de multe ori instabilitate socială.

Eurosistemul – gardianul stabilității prețurilor

Banca Centrală Europeană și băncile centrale naționale ale țărilor din zona euro formează Eurosistemul – sistemul băncilor centrale din zona euro (a se vedea harta). Obiectivul principal al Eurosistemului îl constituie menținerea stabilității prețurilor în întreaga zonă euro. Obiectivul politicii monetare a BCE este menținerea ratei inflației anuale din zona euro la un nivel foarte scăzut, respectiv la un nivel inferior, dar apropiat de 2% pe termen mediu. Cu alte cuvinte, prețul celor două single-uri ar trebui să se mențină relativ constant în viitor (a se vedea tabelul privind inflația de la paginile 14 și 15).

Zona euro

Zona euro

În anul 2011, zona euro cuprinde Belgia, Germania, Estonia, Irlanda, Grecia, Spania, Franța, Italia, Cipru, Luxemburg, Malta, Țările de Jos, Austria, Portugalia, Slovenia, Slovacia și Finlanda.

Statele membre ale UE cu statut special

Statele membre ale UE care nu au adoptat încă euro

	Madeira (PT)	Insulele Canare (ES)	
Azore (PT)	Guyana franceză (FR)	Martinica (FR)	Réunion (FR)

Glosar

Banca Centrală Europeană (BCE): înființată la 1 iunie 1998, cu sediul la Frankfurt pe Main, Germania. BCE se află în centrul Eurosistemului.

Deflație: scăderea nivelului general al prețurilor, de exemplu a indicelui prețurilor de consum.

Eurosistemul: BCE și băncile centrale naționale ale statelor membre care au adoptat deja euro.

Indicele prețurilor de consum: se elaborează o dată pe lună pe baza a ceea ce se numește „coș de consum”. Pentru zona euro se utilizează indicele armonizat al prețurilor de consum (IAPC), calculat pe baza unei metodologii statistice uniformizate între țări.

Inflație: creșterea nivelului general al prețurilor, de exemplu a indicelui prețurilor de consum.

Rata dobânzii: suma exprimată în procente care este primită în cazul unui împrumut acordat unei alte persoane (sau al unui depozit bancar) sau suma care trebuie plătită în cazul contractării unui credit.

Sistemul European al Băncilor Centrale (SEBC): BCE și băncile centrale naționale din toate statele membre ale UE, indiferent dacă au adoptat sau nu moneda euro.

Stabilitatea prețurilor: Obiectivul principal al Eurosistemului este menținerea stabilității prețurilor. Consiliul guvernatorilor BCE, organul suprem de decizie al BCE, a definit stabilitatea prețurilor ca fiind o creștere anuală a IAPC pentru zona euro sub nivelul de 2%. De asemenea, a precizat că, prin această definiție, intenționează să mențină rata anuală a inflației la un nivel inferior, dar apropiat de 2%, pe termen mediu.

Troc: schimbul reciproc de bunuri și servicii între două persoane, fără utilizarea banilor ca mijloc de schimb. Acesta poate avea loc numai atunci când schimbul de articole corespunde unor nevoi reciproce.

Zona euro: zona formată din statele membre ale Uniunii Europene care au adoptat euro ca monedă unică.

Tabelul privind inflația

1. Efectele inflației asupra prețului a două single-uri care costă în prezent 10 EUR (după n ani)

Rata anuală a inflației:	1%	2%	5%	10%	30%
	Prețuri stabile		Context inflaționist		
după 1 an	10,10	10,20	10,50	11,00	13,00
după 2 ani	10,20	10,40	11,03	12,10	16,90
după 3 ani	10,30	10,61	11,58	13,31	21,97
după 4 ani	10,41	10,82	12,16	14,64	28,56
după 5 ani	10,51	11,04	12,76	16,11	37,13
după 6 ani	10,62	11,26	13,40	17,72	48,27
după 7 ani	10,72	11,49	14,07	19,49	62,75
după 8 ani	10,83	11,72	14,77	21,44	81,57
după 9 ani	10,94	11,95	15,51	23,58	106,04
după 10 ani	11,05	12,19	16,29	25,94	137,86

2. Efectele inflației asupra puterii de cumpărare a banilor

(anul de bază = 100, după n ani, la o rată dată a inflației, în procente)

Rata anuală a inflației:	1%	2%	5%	10%	30%
	Prețuri stabile		Context inflaționist		
după 1 an	99,0	98,0	95,2	90,9	76,9
după 2 ani	98,0	96,1	90,7	82,6	59,2
după 3 ani	97,1	94,2	86,4	75,1	45,5
după 4 ani	96,1	92,4	82,3	68,3	35,0
după 5 ani	95,1	90,6	78,4	62,1	26,9
după 6 ani	94,2	88,8	74,6	56,4	20,7
după 7 ani	93,3	87,1	71,1	51,3	15,9
după 8 ani	92,3	85,3	67,7	46,7	12,3
după 9 ani	91,4	83,7	64,5	42,4	9,4
după 10 ani	90,5	82,0	61,4	38,6	7,3

Banca Centrală Europeană
Kaiserstraße 29
60311 Frankfurt pe Main
Germania

ISBN (online) 978-92-899-0675-3

www.ecb.europa.eu

